

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

સેક્ટર-10 બી, જૂના સચિવાલય પાસે,

ગાંધીનગર. તા.18/01/2022

પ્રતિ,

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, (તમામ)

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રીની કચેરી,

ગુજરાત રાજ્ય.

વિષય:- શૈક્ષણિક વર્ષ-2021-22 માટે ધોરણ-10 અને ધોરણ-12 (વિ.પ્ર)ના નમૂનાના પુસ્ત્રપત્રો મોકલવા બાબત.

- સંદર્ભ :- 1. અત્રેની કચેરીનો પત્રકમાંક:મઉમશબ/સંશોધન/2021/7138-77,
તા.29/11/2021.
2. અત્રેની કચેરીનો પત્રકમાંક:મઉમશબ/સંશોધન/2021/7055-92,
તા.20/12/2021.

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભદર્શિત પત્રો અન્વયે જણાવવાનું કે સરકારશ્રીની મંજૂરી અન્વયે શૈક્ષણિક વર્ષ-2021-22 માટે ધોરણ-9 થી 12 ની પરીક્ષા પદ્ધતિમાં ફેરફાર કરવામાં આવેલ છે. જે અન્વયે અત્રેની કચેરી દ્વારા ધોરણ-10 અને ધોરણ-12 (વિ.પ્ર) ના નીચે દર્શાવેલ વિષયોના તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ પુસ્ત્રપત્ર પરિરૂપ અને પ્રકરણદીઠ ગુણભારની વિગતો સંદર્ભ-(2) દર્શિત પત્રથી જાણ તથા અમલ સારું મોકલવામાં આવેલ હતી. તજજ્ઞો દ્વારા તૈયાર કરાવેલ ઉક્ત વિષયોના નમૂનાના પુસ્ત્રપત્રો આ સાથે મોકલવામાં આવે છે.

ક્રમ	ધોરણ-10	વિષય કોડ નં.	ધોરણ-12 (વિ.પ્ર)	વિષય કોડ નં.
1	ગણિત (સ્ટાન્ડર્ડ)	(12)	ગણિત	(050)
2	ગણિત (બેઝિક)	(18)	રસાયણ વિજ્ઞાન	(052)
3	વિજ્ઞાન	(11)	ભૌતિક વિજ્ઞાન	(054)
4	સામાજિક વિજ્ઞાન	(10)	જીવ વિજ્ઞાન	(056)
5	ગુજરાતી (પ્ર.ભાષા)	(01)		
6	ગુજરાતી (દ્વિ.ભાષા)	(13)		
7	અંગ્રેજી (પ્ર.ભાષા)	(04)		
8	અંગ્રેજી (દ્વિ.ભાષા)	(16)		

9	હિન્દી (પ્ર.ભાષા)	(02)		
10	હિન્દી (દ્વિ.ભાષા)	(14)		
11	સંસ્કૃત	(17)		

ઉક્ત વિષયોના નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો આપના તાબાની તમામ માધ્યમિક/ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓને જાણ તથા અમલ સારું મોકલી આપશો.


(બી.એન.રાજગોર)

સંયુક્ત નિયામક

ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર.

બિડાણ:- ઉપર મુજબ.

નકલ સવિનય રવાના (જાણ સારું) :-

- માન. અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ. બોર્ડ, ગાંધીનગર.

નકલ રવાના :-

- સચિવશ્રી, ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ. બોર્ડ, ગાંધીનગર. (જાણ સારું)
- નાયબ નિયામકશ્રી, પરીક્ષા (વિ.પ્ર.), ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ. બોર્ડ, ગાંધીનગર. (જાણ તથા જરૂરી કાર્યવાહી સારું)
- પરીક્ષા સચિવશ્રી (SSC), ગુ.મા. અને ઉ.મા.શિ. બોર્ડ, ગાંધીનગર. (જાણ તથા જરૂરી કાર્યવાહી સારું)



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2021-22 માટે

Standard : 10 - English SL [016]

Annual Exam

Time; 3 Hrs.

SAMPLE PAPER

Marks : 80

SECTION - A

Read the extracts and answer the questions:

[10]

- In rural Uttar Pradesh over sixty percent of house holds are without power. Sitapur district is one such place with no power. A small social enterprise called Mera Gao Power (MGP) is trying to change things. They are putting two solar panels at a time. In just over a year, MGP has connected more than 3,500 customers to solar power mini-grids at a village level.
- 1. **What is the problem of most of the villages of Uttar Pradesh?**
- 2. **How has MGP solved the problem of Sitapur?**
- I have supportive parents who understood that my interest was the environment They have never stopped me from doing what I want. On my part, I also made sure that I did not fail my parents in any way. I always informed them about every thing that I did and took their advice before jumping in to actions. I have teachers who taught me how to go about things. They also taught me humility - so that I did not become snobbish or arrogant and start thinking I was a superstar because I was doing all this environment work. They taught me to be simple and keep learning all the time. I am not an activist, I am an environmentalist. I have learnt so much by doing this work.
- 3. **How did humility help Arun in his career?**
- 4. **Who helped Arun in building his career?**
- Miss Sullivan used to take me to long walks every morning. I had a lot of questions to ask. I would write something on her palm and in turn she would talk into my palm as people talk into a baby's ear. My teacher satisfied my curiosity. Now everything around me was full of life, love and joy.
- 5. **How would Miss Sullivan answer Helen's questions ?**
- 6. **Which line shows Helen's curiosity ?**
- Thus, Kacha began to live with Sukracharya. Because of his keen devotion and service he won the favour of Sukracharya. Kacha was young, handsome, and very intelligent and no wonder Devayani fell in love with him at first sight. But Kacha was student and he could not respond to her love. All the same Kacha liked her and considered her a friend. He fathered flowers and fruits for her and helped her in her household duties.
- 7. **Devyani fell in love with kach as he _____ (Complete the sentence)**
- 8. **Where did kach begin to live ?**
- "Six minutes to six, said the clock above the information desk in New York Grand Central Station. A tall, young lieutenant lifted his face, narrowed his eyes, and noted the time. His heart was beating fast. In six minutes, he was going to see the woman who had been in his thoughts for the past thirteen months. He had never seen the woman, yet her words written in her letter had meant a great deal to him.
- 9. **When was Lieutenant supposed to meet the woman ?**
- 10. **Describe the lieutenant.**



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

11. Write any one of the following short note focusing on the questions:

[03]

Ramsing-070-The Human robot

- Who produced it?
- What were inbuilt principles of Ram Singh?
- What could Ram Singh do?
- Who owned him?
- How was he misused?
- How did he react in the end?

OR

• Mother a wonderful creation.

- What kind of creation did the lord create ?
- How are her all parts ?
- How many pairs of hands and eyes does a mother have ?
- What is her skill regarding kitchen ?
- What did the angel find while observing her ?
- Why are tears miracle ? What are they for ?

• Write whether the sentences are True or False :

[04]

12. The black powder was invented in India.

13. The weaver bird is considered a scavenger.

14. The Railway station was built by the strong desire of the villagers of Taj Nagar.

15. If you see and learn something, it will be in your memory for long period.

SECTION-B

• Read the stanza and answer the questions:

[03]

The black bird flying away with the tree;
Glasses on the eyes of the peacock;
The fire chariot flying in the air;
The airplane walking on the road;
The lion having a conversation with the cow;
A one-eyed sun on the black tree
With a patch of cloud over it;
A blue fish flying on the forehead of the cloud;
The yellow butterfly swimming in the waterfall.

16. What is strange about the airplane?

17. The cow is shown bold here as she _____ (Give reason)

18. Describe the sun.

Read the paragraph and answer the questions:

[05]

Makhkhansinh was still hesitating (not certain) but Parvatibai asked them to sit. She ordered the servants to serve hot food. While they were eating, she personally took care of each one. When they finished their supper, she brought the thali full of valuables. She placed it in front of the dacoit chief. Then she told him : "Brother, this is all that I have, but I have kept back only one piece for myself." She showed her mangalsutra on her neck and said, "It is sacred (holy) symbol that I wear for the long life of my husband. I request you not to take it. The dacoit chief could not control himself. With emotion in his



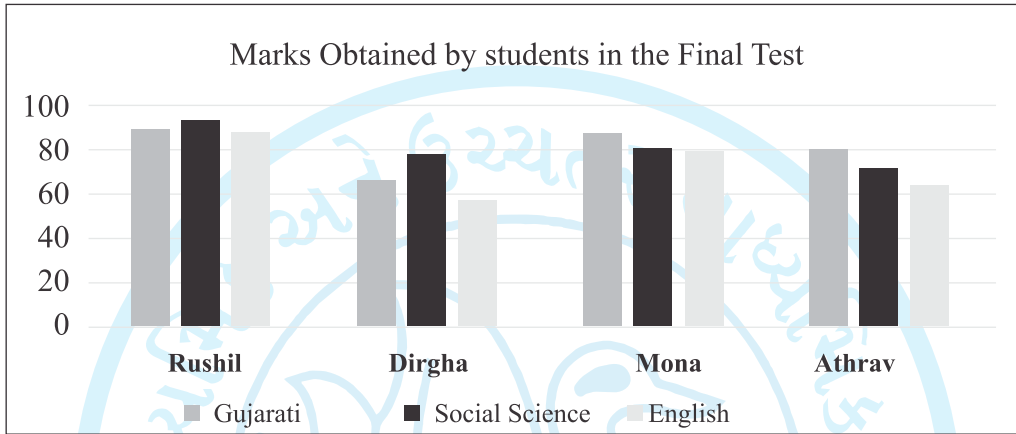
ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

voice he said: " Of course I will not take it. We have eaten your salt. You have called me; brother' and given me a brother's welcome.

19. Write two sentences about hospitality of Parvatibai.
20. What did she address Makhansing as?
21. Why is a mangalsutrs worn?
22. How did Makhkhansinh react in the end?
23. Which thing did Parvatibai not keep in the thali ?

Read the data and answer the questions:

[05]



24. How many marks did Mona score in social science?
25. Which subject seems somewhat difficult to the students?
26. The lowest marks in Gujarati is scored by ____
27. Who is the cleverest among the students?
28. How many subjects are indicated in the bar graph?

• **Read the interview and answer the questions:**

[04]

Journalist : Welcome Niraj. You have become a sporting sensation across the country. My hearty congratulations on retaining a gold medal in Tokyo Olympics in 2020 held in Japan. We all are proud of you.

Niraj: Thank you very much.

Journalist: How did javelin happen ? Tell us the story, Mr. Chopra.

Niraj: God decided it for me. I used to play different games on the ground in my village (Khandra) and saw seniors throwing javelin in the air, I joined them. I did not even know what javelin was. It started just like that and now I am here in front of you.

Journalist : Whom do you want to dedicate this medal, Niraj ?

Niraj : To Milkha sinh, who passed away in June. I wanted to meet him with medal.

Journalist : Oh so sad ! What was your position in army before olympic ?

Niraj : I was a subedar in the Indian army.

29. What is Niraj's achievement in Olympic ?
30. Where were Olympics held in 2020 ?



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

31. How did Niraj get interested in Javelin ?
32. Whom did Niraj dedicate his medal ?

SECTION - C

- **Match the language functions with the sentences:** [03]

A

B

33. Manthan who is my cousin sings well. a. expressing niceties
34. The result was declared last week. b. specifying location
35. Hurrah! We have got it. c. describing person
d. describing action

- **Choose and write the appropriate response to complete the conversation:** [03]

36. **Arya: When do you do your homework?**

Rupesh : _____ (specifying time)

- (A) I like to do homework.
(B) Either my mother or my father does my homework.
(C) I do my homework at 6 0'clock in the morning.
(D) I don't like doing my homework.

37. **Bhavya: Why do you get poor marks in Maths?**

Montu : _____ (showing reason and result)

- (A) Maths is a very difficult subject.
(B) I get poor result because I don't like Maths.
(C) My maths teacher always assigns difficult tasks.
(D) I will pass either in maths or in science.

38. **Harita : _____ (seeking information)**

Spandan :It is near the bus station.

- (A) How is the ATM?
(B) When will you withdraw money from the ATM?
(C) Where is the ATM?
(D) Why will you go to the ATM?

- **Complete the sentences choosing the correct option focusing the functions in the brackets.** [03]

39. **Remove the back cover of the mobile.....(describing process)**

- a) for removing the battery
b) Take out the battery.
c) as your mobile is not working.
d) and you can find the battery.

40. **Rushil will.....(showing alternatives)**

- a) sing a Punjabi song and dance.
b) make a record in running this time.
c) buy a bike because he is fond of riding.
d) study either French or English literature.

41. **Jenil danced well.....(indicating contrast)**

- a) so he got the first prize.
b) therefore he will be chosen for the national competition.
c) but he was not selected for the annual programme.
d) though he was given the trophy.



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- **Complete the paragraph filling in the blanks with the appropriate words from the brackets.** [03]

(adheres, determined, trifle,)

42. Generally a clever student plan well in advance. He never wastes his/her time in _____. He succeeds in his aim only because he _____ to the principles. During the exam time, he/she is confident enough to write the answers. Manan is such a _____ boy.

Find and write the word having nearest meaning. [03]

43. **fascinated:** sacrificed charming resulted attracted
44. **slim:** very big fattish very thin delicate
45. **vanish:** attract amaze disappear chop

SECTION-D

46. **Read the dialogue and complete the indirect narration given below choosing the correct option from the brackets. :** [02]

Mahek: What do you say about my performance?

Kartik: I can say you have done it gracefully today.

Mahek: Thank you, Kartik.

Mahek _____ (told, said, asked) Kartik what he said about _____ (his, her, him) performance.

Kartik replied _____ (that, if, whether) he could say she had done it gracefully _____ (previous day, that day, then). Mahek thanked Kartik

Join the sentences using the appropriate conjunctions in the brackets: [03]

47. Mr. Khanna was busy. He did not pay attention to my request. (and, but, so)
48. Rajiv is the salesman. He comes to my office on every Wednesday. (whom, whose, who)
49. My younger son will eat dabeli. He will eat sandwich. (therefore, neither..nor, either..or)

50. **Rewrite the paragraph filling in the blanks with appropriate words in the brackets.** [03]

The following day _____ (king, king's, kings) son came down to a nearby river to swim.

_____ (when, while, whose) he entered the water, the father crow seized the lovely gold

necklace _____ (when, which, whose) the prince had taken off.

Do as directed: [04]

51. The policeman asked the stranger some questions.

The stranger did not reply any questions. The police man held him by his collar.

Begin like this, the stranger was asked some questions by the policeman.....

52. It is raining heavily. The rivers too are flowing dangerously. The boatmen are taking their boats to the bank.

Begin like this, It was raining heavily.

Select the questions to get the underlined words / a phrase as their answers: [03]

53. Rehman can speak any language fluently.

- (A) What can Rehman do?
(B) How can Rehman speak any language?
(C) Whose language can Rehman speak?
(D) Which language can Rehman speak ?

54. Vivek has recently joined the gym for building his body.

- (A) When has Vivek joined
(B) What has Vivek done at gym?
(C) Which gym has Vivek joined?
(D) Why has Vivek joined the gym?



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

55. The cook added a little red chilli powder in the sauce.
(A) What did the cook add in the sauce?
(B) How much red chilli powder did the cook add in the sauce?
(C) Who added the red chilli powder?
(D) Why did the cook add red chilli powder in sauce?

SECTION- E

56. Write a paragraph in about 125 words on the following: (any one) [06]

My English Teacher

(name - his/her physical appearance-her/his method of teaching-his/her knowledge-his/her nature-his/her treatment to slow learner-why is he your ideal?)

OR

The Best village of Gujarat

(name -system of governance- population-facilities-health care centre-banks-CCTV-drainage-drop out ratio of the students - awards)

OR

A Visit to a bird sanctuary

(When and which bird sanctuary-How did you reach there? Variety of birds-chirping-habitats - shooting-enjoyed nature)

57. Write any one of the following. [05]

- Ketki Chauhan writes an e-mail to her friend, Nirali on kpc543@yahoo.com inviting her to her place to celebrate Diwali 40 words..

OR

- Write a report on collecting the relief fund for the blind in your school
(fund - NSS unit of the school-visited areas for collection-response of the people-a handsome amount - sent it to the blind school of your area- your role)

58. Describe the picture in about ten sentences. [05]





ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2021-22 માટે

Std. 10 - English (FL) (004)

Annual Exam

SAMPLE PAPER

Time : 3 Hrs.

Marks: 80

SECTION-A

- **Read the following passage and select the correct answer from the options given below it.**

[02]

The ceremonies took place in the lovely sandstone amphitheater formed by the Union Buildings in Pretoria. For decades this had been the seat of white supremacy, and now it was the site of a rainbow gathering of different colours and nations for the installation of South Africa's first democratic, non-racial government. On that lovely autumn day I was accompanied by my daughter Zenani. On the podium, Mr de Klerk was first sworn in as second deputy president. Then Thabo Mbeki was sworn in as first deputy president. When it was my turn, I pledged to obey and uphold the Constitution and to devote myself to the well being of the Republic and its people.

1. Which of the following is true?

- [A] The world was unaware of the ceremony.
- [B] Only people of South Africa witnessed the event.
- [C] Mr. De Klerk first sworn in as first deputy president.
- [D] It was going to be South Africa's first democratic, non racial government.

2. Choose a word from the passage that means 'support'.

- [A] supremacy [B] outlaws [C] sworn [D] up hold

- **Read the following passage and answer the questions.**

[03]

"Anne Frank, as punishment for talking in class, write an essay entitled — 'Quack, Quack, Quack, Said Mistress Chatterbox', The class roared. I had to laugh too, though I'd nearly exhausted my ingenuity on the topic of chatterboxes. It was time to come up with something else, something original. My friend, Sanne, who's good at poetry, offered to help me write the essay from beginning to end in verse and I jumped for joy. Mr Keesing was trying to play a joke on me with this ridiculous subject, but I'd make sure the joke was on him.

Questions:

3. What was the topic of the essay that Anne had to write?
4. Mention Sanne's specialty.
5. How was Mr. Keesing trying to play a joke on Anne?

Fill in the blanks choosing the correct words given in the bracket.

Write only the answers.

[05]

[ledge, nightfall, pretended, ascending, hidden]

The sun was now __6__ the sky, blazing on his __7__ that faced the south. He felt the heat because he had not eaten since the previous __8__. He stepped slowly out to the brink of the ledge, and standing on one leg with the other leg __9__ under his wing, he closed one eye, then the other, and __10__ to be falling asleep. Still they took no notice of him.



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- **Answer the following questions in five to six sentences each. Each carries two marks.**
[Any three]

[06]

- Describe the narrator's experience as he flew the aeroplane into the storm.
- Why does the postmaster send money to Lencho and sign the letter 'God'?
- What does Kisa Gotami understand the second time that she failed to understand the first time?
- Bread making is still popular in Goa. Explain with reference to 'A Baker from Goa.'
- How is Wanda treated differently by the other girls?

SECTION-B

- **Read the following verse and answer the questions given below it.**

[03]

Don't bite your nails, Amanda!
Don't hunch your shoulders, Amanda!
Stop that slouching and sit up straight, Amanda!
(There is a languid, emerald sea,
where the sole inhabitant is me
— a mermaid, drifting blissfully.)

Questions :

- How many voices are there in the lines?
- Who do you think are the speakers?
- What emotion is experienced by the mermaid ?

- **Select the correct figures of speech from the given options.**

[02]

- He hears the last voice at night, the patrolling cars.
[A] Personification [B] Alliteration [C] Onomatopoeia [D] Euphemism
- Some say the world will end in fire Some say in ice.
[A] Alliteration and Transferred Epithet [B] Euphemism and Climax
[C] Anticlimax and Simile [D] Alliteration and Antithesis

- **Answer the following questions in five to six sentences each. Each carries two marks.**
[Any Three]

[06]

- What is 'dust of snow' ? How has it changed the poet's mood?
- Contrast tiger's situation inside and outside the zoo.
- Walt Whitman feels at home more with animals than human. Discuss with reference to the poem 'Animals'.
- Comment on the central idea of the poem 'The Tree.'
- Why did Custard cry for a nice safe cage? Why is the dragon called "cowardly dragon"?

- **Read the passage and answer the questions :**

[03]

Bholi was seven years old when Mangla was married. The same year a primary school for girls was opened in their village. The Tehsildar sahib came to perform its opening ceremony. He said to Ramlal, "As a revenue official you are the representative of the government in the village and so you must set an example to the villagers. You must send your daughters to school. That night when Ramlal consulted his wife, she cried, "Are you crazy? If girls go to school, who will marry them?"



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

Questions :

26. When was the primary school opened?
27. What suggestion did Tehsildar sahib give?
28. How did Ramlal's wife react?

• Read the passage and answer the questions.

[02]

The entire staff was roused and maids rushed in and out bringing his day bed, his night bed, favourite cushions, toys and rubber rings, breakfast bowl, lunch bowl, supper bowl. Realising that my car would never hold all the stuff, I started to drive away. As I moved off, Mrs Pumphrey, with a despairing cry, threw an armful of the little coats through the window. I looked in the mirror before I turned the corner of the drive; everybody was in tears.

Questions :

29. Mention the activities of the entire staff.
30. Why did the writer drive away?

SECTION-C

Rectify the errors.

No one is borne hating another person because on the colour of his skin, or his background, or his religious. People must learn on hate, and if they can learn to hate, they can be taught to love.

Error

Correction

[04]

31. _____
32. _____
33. _____
34. _____

• Punctuate the following passage appropriately.

[02]

___35___ What's the matter ___36___ asked Peggy ___37___ as they clattered upto her room where wanda's drawing was lying face down on the bed ___38___.

• Fill in the blanks with proper articles, conjunctions and prepositions. Write only the answers. [whether, when, on, a]

[04]

Paper has more patience than people.' I thought of this saying ___39___ one of those days ___40___ I was feeling ___41___ little depressed and was sitting at home with my chin in my hands, bored and listless, wondering ___42___ to stay in or go out. I finally stayed where I was, brooding.

43. Convert the following into indirect form of narration.

[03]

Look, Peg," whispered Maddie.

"There's that blue one she told us about. Isn't it beautiful?"

"Yes," said Peggy, "And here's that green one. Boy, and I thought I could draw."

• Do as Directed.

[05]

44. The sight of the food maddened him.[Select the correct exclamatory sentence]

- [A] Why the sight of the food maddened him.
- [B] How the sight of the food maddened him.
- [C] Alas ! the sight of the food maddened him.
- [D] The sight of the food really maddened him.



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

45. **I hope it passes quickly. [Select the correct question tag]**
 [A] I hope it passes quickly, didn't I ?
 [B] I hope it passes quickly, don't I ?
 [C] I hope it passes quickly, doesn't it ?
 [D] I hope it passes quickly, didn't it ?
46. **There was not a sign of life about the house. [Select the correct interrogative sentence]**
 [A] Was there a sign of life about the house ?
 [B] Is there a sign of life about the house ?
 [C] Wasn't there a sign of life about the house ?
 [D] Doesn't there a sign of life about the house ?
47. **The young seagull was too afraid to fly. [Select the correct sentence without 'too']**
 [A] The young Seagull was so afraid that he could fly.
 [B] The young Seagull was so afraid that he couldn't fly.
 [C] The young Seagull was very afraid to fly.
 [D] The young Seagull was so afraid to fly.
48. **His first flight had been made by him. [Select the correct active voice]**
 [A] He has made his first flight.
 [B] He made his first flight.
 [C] He had made his first flight.
 [D] His first flight was made by him.

SECTION-D

- **Read the following passage and answer the questions.**

[04]

Health is important for development of the country. World Health Organization (WHO) defines health as " a state of physical, mental; social and spiritual well-being and not merely the absence of disease or infirmity". WHO-defines mental health as mental well-being in which an individual realizes his or her own abilities, can cope with the normal stresses of life, can work productively and is able to make a contribution to his or her community. In this; positive sense, mental health is the foundation for individual well-being and the effective functioning community. More than 450 million people suffer from mental disorders. According to WHO, by the year 2020, depression will constitute the second largest disease burden worldwide (Murray & Lopez, 1996). Global burden of mental health will be well beyond the treatment capacities of developed and developing countries. The social and economic costs associated with growing burden of mental ill health focused the possibilities for promoting mental; health as well as preventing and treating mental illness, thus. Mental Health is linked to behavior and seen as fundamental to physical health and quality of life.

Questions :

49. **What contributes to the development of the country ?**
50. **Write WHO's definition of health.**
51. **In what positive sense can mental health be taken ?**
52. **Which disease can occur due to mental disorders ?**

OR

- **Read the following poem and answer the questions.**

WEAVERS, weaving at break of day,
 Why do you weave a garment so gay ?
 Blue as the wing of a halcyon wild,



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

We weave the robes of a new-born child.
Weavers, weaving at fall of night,
Why do you weave a garment so bright ?
Like the plumes of a peacock, purple and green,
We weave the marriage-veils of a queen.

Questions :

49. What is the mood of the weavers in the morning ?
50. To what is the new born child's robe compared ?
51. How is the garment in the night ?
52. List the colours mentioned in the poem.

53. You are Avani Mehta. Make a diary entry of your two day visit to your friend's village. [04]

OR

53. A famous cricketer visited your school. You are the sports secretary of your school. Write at least four dialogues which you used to interview him/her.

54. You are the owner of a gymnasium. Prepare an impressive advertisement for the promotion of your fitness centre. [04]

OR

54. You are the secretary of the recreation club of your school. The annual day celebration of the school is to be held next month. Write a notice for the school display board in this reference.

SECTION-E

55. You observed a rescue operation during flood in a river last monsoon. Write a report based on your observation. [04]

56. Write an email to the editor of 'The Times of India' on the need of a city library with internet facilities at nominal rates for students. [06]

OR

56. You visited your friend's painting exhibition last week. Write a letter to your uncle describing your experiences of the same.

57. Write an essay in about 200 words. [Any one] [08]

A. Importance of Sports in Education

[various subjects-sports-benefits-fitness and health]

B. Power of Press and Media

[powerful medium of communication-uses-misuses-your opinion]

OR

57. Write a story in about 200 words based on the inputs given below.

An illiterate boy - caught for pick pocketing-sent to juvenile prison-forced to do lessons-becomes sullen rebellious-watches French comic film on T.V. during recreation hour-requested for coaching classes-a French tourist guide today.

• • •



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2021-22 માટે

ધોરણ-10 : ગુજરાતી (પ્રથમ ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 80

સૂચના :

- આ પ્રશ્નપત્રમાં ચાર વિભાગ છે.
- દરેક વિભાગના 20 ગુણ છે.
- જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ - A

[20]

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો.

[04]

કૃતિ

કર્તા

- | | |
|------------------------|-----------------------|
| (1) ઘોડીની સ્વામીભક્તિ | (અ) પન્નાલાલ પટેલ |
| (2) ભૂખથીય ભૂંડી ભીખ | (બ) મોહનલાલ પટેલ |
| (3) વાઈરલ ઇન્ફેક્શન | (ક) ચંદ્રકાન્ત પંડ્યા |
| (4) ચોપડાની ઇન્દ્રજાળ | (ડ) જોરાવરસિંહ જાદવ |
| | (ઈ) ગુણવંત શાહ |

(બ) નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

[04]

(5) પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થવાની ખુશીમાં રામાયણ અને મહાભારત ને ભેટ મળ્યાં હતાં.
(સૌરભ, અંકિત, સંજય)

(6) દેવજી અને કાનજી નવજાત બાળકને પાસે લઈ ગયા. (વેલજી, માણેક, મુખિયાજી)

(7) ગંદકીથી ખલેલ પામનાર સંત હતા. (રવિશંકર મહારાજ, સ્વામી વિવેકાનંદ, વિનોબા ભાવે)

(8) ડુંગર અને તેની પત્ની સ્ટેશને ગાડી પકડવા માગતાં હતાં. (મુજપુર, આનંદપુર, રાજપુર)

(ક) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

[02]

(9) શતાવધાની શક્તિ એટલે શું?

(10) સંદર્ભ 'રખડુનો કાગળ'માંથી કઈ કૃતિ અભ્યાસક્રમમાં સમાવિષ્ટ પામી છે.

(ડ) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ત્રણ ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[04]

(11) મનીષાએ નિર્ભયતાનો ગુણ કેવી રીતે કેળવ્યો?

(12) રાજકોટ છત્રી લેવા જવાની વાતમાં લેખક શા માટે મક્કમ રહ્યા?

(13) હિમનદીઓ ઓળંગતી વખતે સહયાત્રીઓને કેવી તકલીફો થઈ?

(ઈ) નીચેના પ્રશ્નોના દસ-બાર વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[06]

(14) લેખક ચંદ્રકાન્ત પંડ્યાના મતે 'ચોપડાની ઇન્દ્રજાળ' શીર્ષક યથાયોગ્ય છે. તે સમજાવો.

(15) 'ભૂખથીય ભૂંડી ભીખ' કૃતિના આધારે રાજુની મનોવ્યથા લખો.

(16) ઢેલ ઘોડીની ખાનદાની વર્ણવો.



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

વિભાગ - B (પદ્ય વિભાગ)

[20]

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો.

[04]

કૃતિ

સાહિત્યપ્રકાર

(17) ચાંદલિયો

(અ) ગઝલ

(18) માધવને દીઠો છે ક્યાંય ?

(બ) સોનેટ

(19) વતનથી વિદાય થતાં

(ક) ઊર્મિગીત

(20) દીકરી

(ડ) લોકગીત

(ઈ) પદ્ય

(બ) નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

[04]

(21) વૈષ્ણવજન વણલોભી ને છે. (કપટરહિત, પાપી, માયાળુ)

(22) હૈયું ઉતરડાય ફૂટે. (પાન, ફૂલ, રક્તટશ્યા)

(23) ગંગાસતી માર્ગે આગળ વધેલાં હતાં. (ભક્તિમાર્ગે, યોગમાર્ગે, જ્ઞાનમાર્ગે)

(24) કવિ રાજેન્દ્ર શાહના મતે આપણી વ્યથા બીજાને મન ની કથા હોઈ શકે.
(આનંદ, રસ, દુઃખ)

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

[02]

(25) કવિની દષ્ટિએ 'ભારવાળો મુગટ' એટલે શું ?

(26) 'હું એવો ગુજરાતી' ગીતમાં મૌન માટે ગાંધીજીને તો સરદારને શા માટે યાદ કર્યા છે ?

(ડ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ત્રણ-ચાર વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[04]

(27) 'ઊછરે છે રોજ કાયમથી ફડકમાં દીકરી' એમ કવિ શા માટે કહે છે ?

(28) 'બોલીએ ના કાંઈ' કાવ્યમાં કવિ આપણી વ્યથામાંથી કેવી રીતે રસ્તો કાઢવાનું કહે છે ?

(29) 'ચાંદલિયો' લોકગીતમાં કાવ્યનાયિકા સખીને પોતાના પતિ વિશે શું કહે છે ?

(ઈ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના દસ-બાર વાક્યોમાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[06]

(30) સારસીના ઊડી જવાથી કવિ પર થયેલી અસર તમારા શબ્દોમાં લખો.

(31) નરસિંહ મહેતા રચિત 'વૈષ્ણવજન' પદ્યના આધારે વૈષ્ણવજનનાં લક્ષણો જણાવો.

(32) 'દિવસો જુદાઈના જાય છે' ગઝલમાં કવિની મનઃસ્થિતિ તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.

વિભાગ - C

● માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર લખો :

[20]

આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો.

(33) નીચેના શબ્દોની સાચી જોડણી શોધીને લખો.

(1)

- સુરક્ષીત (સૂરક્ષીત, સુરક્ષિત, સૂરક્ષિત)

- કૂલદિપક (કુલદિપક, કુલદીપક, કૂલદીપક)

(34) 'તત્ + અનુસાર' શબ્દની સાચી સંધિ જોડો.

(1)

- (તદાનુસાર, તતનુસાર, તદનુસાર)



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (35) 'માછીમાર' શબ્દનો સમાસ ઓળખાવો. (1)
(દ્વંદ્વ, ઉપપદ, બહુવ્રીહિ)
- (36) બંને શબ્દના જોડણી ભેદે થતો અર્થભેદ જણાવો. (1)
- માંદા (બીમાર, વંદા, તાકાત)
- માદા (સ્ત્રીજાત, તંદુરસ્ત, નીરોગી)
- (37) 'આપણી બબલીની જ પગલી જાણે !' વાક્યમાંના અલંકારનો પ્રકાર જણાવો. (1)
(સજીવારોપણ અલંકાર, વ્યતિરેક અલંકાર, યમક અલંકાર,)
- (38) 'ઓળખાણ' શબ્દમાં કયો પ્રત્યય રહેલો છે? (1)
(પર પ્રત્યય, પૂર્વ પ્રત્યય, એક પણ નહિ)
- (39) નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દ શોધીને લખો. (1)
- નિંદા (ઊંઘ, નીંદવું, વગોવણી)
- કૂપ (કૂવો, કાપવું, નાળયું)
- (40) 'બાજરો' સંજ્ઞાનો આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો પ્રકાર લખો. (1)
(ભાવવાચક સંજ્ઞા, વ્યક્તિવાચક સંજ્ઞા, દ્રવ્યવાચક સંજ્ઞા)
- નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ લખો.
- (41) નીચેના રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ જણાવો. (1)
- કંઠે પ્રાણ આવવા.
- (42) નીચે આપેલ કહેવતનો અર્થ લખો. (1)
- બાવાનાં બેય બગડવાં.
- (43) નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ લખો. (1)
- માણસની અવરજવર વિનાનું
- (44) નીચેના શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ લખો. (1)
- શુષ્ક
- (45) નીચેના વાક્યને કર્મણિમાં ફેરવો (1)
- નિશીથ નિયમિત પ્રાર્થના કરે છે.
- (46) નીચેના તળપદા શબ્દનું શિષ્ટ રૂપ લખો. (1)
- લગણ
- (47) નીચેના વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધી તેનો પ્રકાર જણાવો. (1)
- હર્ષિદાબહેન સુંદર અક્ષરે નિબંધ લખે છે.
- (48) નીચેના વાક્યમાંથી ક્રિયાવિશેષણ શોધી તેનો પ્રકાર જણાવો. (1)
સુરેશભાઈ કૃતિ સમજાવતાં સમજાવતાં વ્યાકરણ શીખવે છે.
- (49) 'વિદ્યાર્થી' શબ્દના ધ્વનિ ઘટકો છૂટા પાડો. (સ્વર-વ્યંજન) છૂટા પાડો. (1)
- (50) નીચેના વાક્યનું પ્રેરક વાક્યમાં રૂપાંતર કરો. (1)
- બાબુભાઈ ટાઈમટેબલ બનાવે છે.



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (51) નીચેની પંક્તિમાંનો છંદ ઓળખાવો. (1)
રોમે રોમે વિરહ ભયની વેદનાથી વળે છે.
- (52) જે છંદના પહેલા અને ત્રીજા ચરણની 13-13 માત્રા તથા બીજા અને ચોથા ચરણની 11-11 (1)
-માત્રા હોય તે છંદનું નામ જણાવો.

વિભાગ - D

[20]

- (53) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો આશરે પંદર વાક્યોમાં અર્થવિસ્તાર કરો. [04]

“દેવડીએ દંડ પામે ચોર મુઠ્ઠી જારના,
ને લાખ ખાંડી લૂંટનારા મહેફિલે મંડાય છે.”

અથવા

- (53) ન રાખ આશ કદી કોઈ પાસ
કરી શકે કોણ પછી તને નિરાશ ?

- (54) તમારા ગામમાં કોરોનાની રસીનો કેમ્પ યોજાયો તે અંગેનો અહેવાલ આશરે 100 શબ્દોમાં લખો. [04]

- (55) નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો આશરે ત્રીજા ભાગમાં સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. [04]

“સોનું એ શી ચીજ છે ? એ કાંઈ અનાજ નથી કે ખાઈને પેટ ભરાય; એ કાંઈ ફૂલ નથી કે સૂંઘીને મન પ્રસન્ન થાય; એ કાંઈ ફળ નથી કે એના રસથી ધરાઈએ; એ કાંઈ ઊન કે રેશમ નથી કે એનાં કપડાં બનાવી શરીરનું રક્ષણ કરીએ; એ કાંઈ લાકડું કે લોઢું નથી કે એમાંથી નિત્ય વ્યવહારની અનેક વસ્તુઓ તૈયાર કરી લઈએ. અરે! એ તમારું કે અફીણ પણ નથી કે જેના કેફમાં દુનિયાનું દુઃખ ભૂલી જઈએ. એ ઝેર નથી એમ કહેવાય ? માણસના વ્યવહારમાં દાખલ થઈ એ પરસ્પર વિશ્વાસ, પ્રેમ અને આદર નષ્ટ કરે છે. માણસની ધર્મબુદ્ધિનો એ નાશ કરે છે. પવિત્રમાં પવિત્ર સંબંધ પણ એક ક્ષણમાં એ તોડે છે. અને એ ‘નશાની ચીજ નથી.’ એમ પણ કહેવાય ? એનો નશો તો માણસનું આખું જીવન બગાડી દે છે. મોટાં મોટાં રાષ્ટ્રોને એ સ્વાતંત્ર્યનાશક તેમજ અન્યાયમૂલક પ્રવૃત્તિમાં ઉતારે છે. સોનું એ મોટામાં મોટો અનર્થ છે.” - કાકાસાહેબ કાલેલકર

- ગમે તે એક વિષય પર આપેલા મુદ્દાને આધારે આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [08]

- (56) ઓનલાઈન શિક્ષણના લાભાલાભ

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - ઓનલાઈન શિક્ષણની સંકલ્પના - ઓનલાઈન શિક્ષણથી ગતિ અને અધોગતિ -
ઉપાયો - ઉપસંહાર.

અથવા

- (56) ‘રોગચાળો’ - એક સાર્વત્રિક સમસ્યા

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - રોગચાળાના પ્રકાર અને તેનાં ભયસ્થાનો - ઔદ્યોગિકક્રાંતિની અસરો - વસ્તી વિસ્ફોટ-પ્રદૂષણની અસરો - રોગચાળો ઘટાડવાના ઉપાયો - ઉપસંહાર.

અથવા

- (56) મારું વતન - પ્યારું વતન

મુદ્દા : પ્રસ્તાવના - વતનની વિશેષતા - વતનપ્રેમનાં સ્મરણો - ઉપસંહાર.

● ● ●



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2021-22 માટે
ધોરણ - 10 : ગુજરાતી (દ્વિતીય ભાષા)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 કલાક

નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર

કુલ ગુણ : 80

સૂચના :

- આ પ્રશ્નપત્રમાં ચાર વિભાગ છે.
- જમણી બાજુના આંકડા પ્રશ્નના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ - A (ગદ્ય વિભાગ)

[20]

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો.

[03]

અ (કૃતિ)

બ (કર્તા)

- | | |
|-------------------------------|--------------------|
| (1) સામગ્રી તો સમાજની છે ને ! | (અ) પ્રેમજી પટેલ |
| (2) જેઠીબાઈ | (બ) રમણભાઈ નીલકંઠ |
| (3) ટિફિન | (ક) વિકાસ શર્મા |
| | (ડ) દુલેરાય કારાણી |

(બ) નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

[02]

- (4) ટિકિટ માટે ભદ્રં ભદ્રં શબ્દ પ્રયોજે છે.
(નિમંત્રણ કાર્ડ, કંકોતરી, મૂલ્યપત્રિકા)
- (5) અમૂલ ડેરીના સ્વપ્ન દેષ્ટા હતા.
(વર્ગીસ કુરિયન, ત્રિભુવનદાસ પટેલ, વલ્લભભાઈ પટેલ)

● નીચે આપેલાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

[02]

- (6) જેઠીબાઈ અને તેમના પતિ હીરા ઉદ્યોગનું કારખાનું ચલાવતાં હતાં.
- (7) રાષ્ટ્રધ્વજ ચઢાવતાં દીપકે પોતાનું માથું વધેર્યું.

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

[03]

- (8) 'સૂરજ તો બધે સરખો' પાઠના આધારે આગ્રામાં છોકરાંને શું જોવાની ઈચ્છા છે ?
- (9) ઉદ્યોગધંધા અને ટેકનોલોજીની દૃષ્ટિએ કયો દેશ આગળ વધેલો છે ?
- (10) 'ટિફિન' કૃતિમાં ગાય માટે કયો શબ્દ પ્રયોજાયો છે ?

(ડ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[04]

- (11) પોર્ટુગીઝ ઓફિસરો જેઠીબાઈના ઘર પાસેથી પસાર થતા ત્યારે શું કરતા ?
- (12) બા નાનાપણમાં મોટાને તેડતી ત્યારે કાન્તિના દિલમાં કેવો ભાવ જાગતો ?
- (13) અંબારામ ભદ્રંભદ્રના વેગ માટે કઈ ઘટના યાદ કરાવે છે ?

(ઈ) નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[06]

- (14) 'ઝબક જ્યોત' શીર્ષકની યથાર્થતા ચર્ચો.
- (15) 'શરણાઈના સૂર' કૃતિના આધારે પિતાની વેદના આલેખો.
- (16) બલાઈનો પ્રકૃતિ પ્રેમ વર્ણવો.



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

વિભાગ - B - પદ્ય વિભાગ

[20]

(અ) નીચેનાં જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડીને ફરીથી લખો.

[03]

(અ) કૃતિ

(બ) સાહિત્ય પ્રકાર

(17) હાથ મેળવીએ

(અ) ગઝલ

(18) જીવમાં જીવ આવ્યો

(બ) લોકગીત

(19) તે બેસે અહીં

(ક) ઊર્મિકાવ્ય

(ડ) સોનેટ

(બ)(1) નીચે આપેલ વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

[02]

(20) મોરલીનો નાદ માં ગાજે છે. (ધરતી, દિશાઓ, ગગન)

(21) કવિ નો દીપક કદી ન ઓલવાય એમ ઈચ્છે છે. (અંધશ્રદ્ધા, શ્રદ્ધા, નિરાશા)

(2) નીચે આપેલાં વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

[02]

(22) કડવા લીમડાની છાયા કડવી હોય છે.

(23) 'હાથ મેળવીએ' કાવ્યના કવિ અહીં અજાણી વ્યક્તિનો હાથ માગે છે.

(ક) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો.

[03]

(24) 'મોરલી' કાવ્યમાં 'વહાલો' શબ્દ કોના માટે પ્રયોજાયો છે?

(25) હાઈકુ સાહિત્ય પ્રકારમાં કેટલા અક્ષરો હોય છે?

(26) 'ક્યાં રે વાગી?' કાવ્યમાં મોરલીના રાગને કેવો કહ્યો છે?

(ડ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યોમાં ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[04]

(27) 'પૂર્ણ ઘડા' દ્વારા કવિ શું કહેવા માગે છે?

(28) નાયિકા દીવાનખાનાની કઈ કઈ વસ્તુઓમાં શા માટે ફેરફાર કરે છે?

(29) વરસાદ વરસવાથી પ્રકૃતિ પર તેની શી અસર થઈ?

(ઈ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (ગમે તે બે)

[06]

(30) 'જીવન અંજલિ થાજો' શીર્ષકની યથાર્થતા ચર્ચો.

(31) માણસની સભા પાત્રતાની યોગ્યતા 'તે બેસે અહીં' ગઝલને આધારે સમજાવો.

(32) 'ક્યાં રે વાગી?' કાવ્યનો મધ્યવર્તી વિચાર સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ - C (વ્યાકરણ વિભાગ)

[16]

● માગ્યા પ્રમાણે પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

(33) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ 'શ્વેત' શબ્દનો સમાનાર્થી છે?

[1]

(અ) શ્યામ

(બ) ધવલ

(ક) સ્વચ્છ

(34) નીચેનામાંથી સમાનાર્થી શબ્દનું કયું જોડકું ઉચિત નથી?

[1]

(અ) ભયંકર-ભયાનક

(બ) ત્વરિત-ઝડપી

(ક) ભીતર-બહાર

(35) 'મિત્ર' શબ્દનો વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ શોધીને લખો.

[1]

(અ) પત્ર

(બ) અત્ર

(ક) શત્રુ



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (36) નીચે વિરુદ્ધાર્થી શબ્દનાં જોડકાં આપ્યાં છે, તેમાં કયું જોડકું ઉચિત નથી? [1]
 (અ) સ્વાવલંબી X પરાવલંબી (બ) સ્વાર્થ X પરમાર્થ (ક) પરાક્રમ X શૌર્ય
- (37) નીચેનામાંથી કઈ જોડણી સાચી છે? [1]
 (અ) વ્યથીત (બ) વ્યથિત (ક) વથિત
- (38) એ ગરીબોને મદદ કરી. - યોગ્ય જોડણી વડે ખાલી જગ્યા પૂરી. [1]
 (અ) સીમંતો (બ) શ્રીમંતો (ક) શિમંતો
- (39) નીચેનામાંથી 'પરીક્ષા' શબ્દની કઈ સંધિ યોગ્ય રીતે છોડેલી છે? [1]
 (અ) પરી + ઈક્ષા (બ) પરિ + ઈક્ષા (ક) પરી + ક્ષા
- (40) નીચેનામાંથી કયો સમાસ દ્વંદ્વ છે? [1]
 (અ) પીતાંબર (બ) નર્મદા (ક) જન્મ-મૃત્યુ
- (41) 'પૈસા બરબાદ કરવા' રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો. [1]
- (42) 'આપ સમાન બળ નહિ, મેઘ સમાન જળ નહિ.' - કહેવત સમજાવો. [1]
- (43) 'કૃષ્ણ મોરલી વગાડે છે.' - કર્મણિ વાક્ય બનાવો. [1]
- (44) 'મેં નિબંધ લખ્યો.' - પ્રેરક વાક્ય બનાવો. [1]
- (45) નીચે આપેલ વાક્યમાં રેખાંકિત વિશેષણનો પ્રકાર જણાવો. [1]
 'ત્રણ-ત્રણ વાર દાદ આપવા છતાં રમઝુએ શરણાઈ બંધ કરી નહિ.'
- (46) નીચેનામાંથી અવિકારી વિશેષણ શોધીને લખો. [1]
 (અ) ખરાબ (બ) મોટું (ક) ઝીણું
- (47) 'માંડવો વધાવાઈ ગયો' યોગ્ય વિરામ ચિહ્નો મૂકી વાક્ય ફરીથી લખો. [1]
- (48) કયા ચિહ્નનો જોડમાં જ વપરાય છે? [1]
 (અ) ઉદ્ગાર ચિહ્ન (બ) અવતરણ ચિહ્ન (ક) પ્રશ્નાર્થ ચિહ્ન

વિભાગ - D (અર્થગ્રહણ / લેખન સજ્જતા)

[24]

- (49) નીચે આપેલ ગદ્યખંડનો આશરે ત્રીજા ભાગમાં સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો. [04]

“પુસ્તક આધુનિક માનવીને આનંદ આપનાર સૌથી ઉમદા અને સૌથી શિષ્ટ સાધન છે. તેનો આનંદ અને રો હોય છે. પુસ્તકની પ્રશસ્તિ કરીએ એટલી ઓછી. માણસને એની એવી મહોબ્બત છે કે પુસ્તક સાથે તે હસે છે, રડે છે, ઉદાસ થઈ જાય છે, આનંદ પામે છે. પુસ્તકની હાજરીમાં પોતાની જાત સાથે વાતો કરવા લાગે છે અને પોતાની જાતને ક્યારેક તો માત્ર પુસ્તક પાસે જ તે ખુલ્લી કરે છે. પુસ્તક માનવીને માટે દિલોજાન દોસ્ત છે. પુસ્તક એક વિસ્મયકારક વસ્તુ છે. તેને ભૌતિક શરીર હોય છે અને તેને આત્મા પણ હોય છે. વિચારો, લાગણીઓ, ધબકારા, જ્ઞાન, માહિતી, કંઈ કેટલુંયં સંયોજિત થઈને તેમાંથી પુસ્તક બને છે. તેની સાથે તમે વાતો કરી શકો છો, સફર કરી શકો છો. દીવાની પાસે એકલા બેઠા હોઈએ અને સાથે પુસ્તક હોય એના જેવો આનંદ દુનિયામાં એકે નથી.”

- મોહમ્મદ માંકડ



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (50) આપેલા મુદ્દાઓ પરથી વાર્તા લખો અને તેમાંથી મળતો બોધ લખી તેને શીર્ષક આપો. [04]
મુદ્દા : એક રાજા - એશ આરામવાળી જિંદગી - ઊંઘ ન આવવી - ચિંતા થવી - અનેક પ્રકારની દવા કરાવવી - અનેક વૈદોને બોલાવવા - નિષ્ફળતા - એક વૈદની યુક્તિ - જાદુઈ ગેડી દડો અને દવાની ભૂકી રાજાને આપવાં - ગેડી દડાની રમતથી રોગ દૂર થવો - વૈદને ઇનામ - બોધ.
- (51) તમારી શાળામાં યોજાયેલ રમતોત્સવનો અહેવાલ આશરે 100 શબ્દોમાં લખો. [04]
- (52) નીચે આપેલી પંક્તિઓનો વિચાર-વિસ્તાર કરો. [04]
 મરતાં મરતાં સંતો બીજાને સુખી કરે,
 બળતાં બળતાં ધૂપ સુવાસિત બધું કરે.
અથવા
 દુઃખીના દુઃખની વાતો, સુખીના સમજી શકે;
 સુખી જો સમજે પૂરું, દુઃખના વિશ્વમાં ટકે.
- (53) ગમે તે એક વિષય પર આપેલ મુદ્દાઓ આધારિત આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો. [08]
- **મારો યાદગાર પ્રવાસ**
મુદ્દાઓ : પ્રસ્તાવના - જીવનમાં પ્રવાસનું મહત્વ - જોયેલા સ્થળનું વર્ણન - અનુભવો - ઉપસંહાર
અથવા
 - **માતૃપ્રેમ/મા તે મા**
મુદ્દાઓ : પ્રસ્તાવના - બાળઉછેર - બાળકમાં સંસ્કાર સિંચન - માનો નિઃસ્વાર્થ પ્રેમ - સઘળાં જીવોમાં માની મમતા - ઉપસંહાર
અથવા
 - **તમને શું ગમે? ઓનલાઈન કે ઓફલાઈન શિક્ષણ...**
મુદ્દાઓ : પ્રસ્તાવના - ઓનલાઈન/ઓફલાઈન શિક્ષણના ફાયદા-ગેરફાયદા - ઉપસંહાર



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2021-22 માટે
કક્ષા-10 હિન્દી (પ્રથમ ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 ઘંટે

નમૂને કા પ્રશ્નપત્ર

પૂર્ણાંક : 80

- સૂચના : (1) इस प्रश्नपत्र के चार विभाग हैं ।
(2) प्रत्येक प्रश्न हल करना अनिवार्य है ।
(3) सभी प्रश्नों के उत्तर क्रमशः लिखिए ।

(विभाग- B - गद्य विभाग)

[25]

- निम्नलिखित प्रश्नों के सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए :

[05]

- (1) नेताजी की मूर्ति कितने फुट उंची थी ?
(A) दो फुट (B) चार फुट (C) पाँच फुट (D) आठ फुट
- (2) मंडनमिश्र की विदुषी सहधर्मचारिणी का शास्त्रार्थ किसके साथ हुआ था ?
(A) कालिदास (B) शंकराचार्य
(C) अत्रिमुनि (D) वाल्मीकि
- (3) फादर कामिल बुल्के मूलरूप से कहाँ के रहने वाले थे ?
(A) फ्रांस (B) इंग्लैंड
(C) बेल्जियम (D) अमेरिका
- (4) रामवृक्ष बेनीपुरी द्वारा रचित 'बालगोबिन भगत' पाठ किस साहित्यिक विधा में लिखा गया है ?
(A) रेखाचित्र (B) कहानी (C) उपन्यास (D) संस्मरण
- (5) लेखिका मनु भंडारी की तुलना किससे की जाती थी ?
(A) बड़ी बहन सुशीला (B) चित्रलेखा (C) बहन सुनीता (D) शीला अग्रवाल

- जोड़े मिलाइए :

[05]

रचनाकार

रचना

- (6) यशपाल (अ) नेताजी का चश्मा
(7) सर्वेश्वरदयाल सक्सेना (ब) बालगोबिन भगत
(8) यतीन्द्र मिश्र (क) मानवीय करुणा की दिव्य चमक
(9) स्वयं प्रकाश (ड) एक कहानी यह भी
(10) मन्नु भण्डारी (प) नौबतखाने में इबादत
(फ) लखनवी अन्दाज

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए :

[02]

- (11) डुमराँव को क्यों याद किया जाता है ?
(12) गुरुत्वाकर्षण की खोज किसने की थी ?

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्ही तीन प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए :

[06]

- (13) भगत की पुत्रवधू उन्हें अकेले क्यों नहीं छोड़ना चाहती थी ?



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (14) લેખકને નવાબ સાહબ કા પ્રસ્તાવ ક્યોં અસ્વીકાર કર દિયા ?
 (15) હાલદાર સાહબ નેતાજી કી મૂર્તિ કે ચશ્મોં કો ક્યોં દેખતે રહતે થે ?
 (16) બિસ્મિલ્લા ખાં કો શહનાઈ કી મંગલ ધ્વનિ કા નાયક ક્યોં કહા ગયા હૈ ?

● નિમ્નલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર છ:-સાત વાક્યોં મેં લિખિજ :

[04]

- (17) લેખક યશપાલ કો નવાબ સાહબ કે કિન હાવ-ભાવોં સે મહસૂસ હુઆ કિ વે ઉનસે બાતચીત કરને કે લિજે તનિક ભી ઉત્સુક નહીં હૈ ।
 અથવા
 (17) લેખિકા મન્નુ મંડારી ને અપને પિતા સે વૈચારિક ટકરાહટ કો અપને શબ્દોં મેં કૈસે વ્યક્ત કિયા હૈ ?

● નિમ્નલિખિત ગદ્યાંશ કી સસંદર્ભ વ્યાખ્યા કીજિજ :

[03]

- (18) 'મેરે માલિક સુર બચ્સા દે । સુર મેં વહ તાસીર પૈદા કર કિ આંખોં સે સચ્ચે મોતી કી તરહ અનગદ્ આંસૂ નિકલ આજે ।'
 અથવા
 (18) 'પાદર કામિલ બુલ્કે કો યાદ કરના એક ઉદાસ શાંત સંગીત કો સુનને જૈસા હૈ ।'

(વિભાગ-B પદ્ય વિભાગ)

[25]

● નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે ઉત્તર સહી વિકલ્પ ચુનકર ઉત્તર દીજિજ :

[05]

- (19) 'કન્યાદાન' કવિતા મેં માં કે લિજે અંતિમ પૂંજી ક્યા હૈ ?
 (A) બેટી (B) સસુરાલ (C) ધન (D) સમાજ
 (20) પરશુરામ ક્યોં ક્રોધિત હો ગજ ?
 (A) રામ કે વ્યવહાર સે (B) શિવ-ધનુષ ટૂટને પર
 (C) લક્ષ્મણ કે કટુ વચન સુનકર (D) નિમંત્રણ ન મિલને સે
 (21) વૃજ દુલ્હા કૌન હૈ ?
 (A) બલદેવ (B) ઉદ્ધવ (C) કૃષ્ણ (D) નન્દબાબા
 (22) કવિ બાદલોં સે ક્યા અનુરોધ કર રહા હૈ ?
 (A) ગરજને કે લિજે (B) ઘેરને કે લિજે
 (C) ઉડકર જાને કે લિજે (D) મૂસલધાર બારિસ કરને કે લિજે
 (23) ગોપિયોં ને કિસકો બડ્-ભાગી કહા હૈ ?
 (A) ઉદ્ધવ (B) હારિલ (C) કમલ (D) કૃષ્ણ

● કોષ્ઠક મેં દિજે ગજ વિકલ્પોં મેં સે ઉચિત વિકલ્પ ચુનકર રિક્ત સ્થાનોં કી પૂર્તિ કીજિજ :

[05]

- (24) ગોપિયાં ઉદ્ધવ કે વ્યવહાર કી તુલના સે કરતી હૈ ।
 (હારિલ, ભૌરા, કમલ-પત્ર)
 (25) 'હે દેવ ! હમારે જ્ઞાન સે તો સભી સમાન હી હૈ ।
 (ધનુષ, બાણ, રાજસભા)
 (26) 'ક્યા યહ અચ્છા નહીં કિ ઔરોં કી સુનતા મેં ।
 (મૌન રહું, વાચાલ હો જાઉં, શયન કરું)
 (27) શિશુ કી મનોહર મધુર મુસ્કાન દેખકર કવિ કે હૃદય મેં ફૂટ પડા હૈ ।
 (ક્રોધ, વાત્સલ્ય, ઈર્ષ્યા)



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(28) 'छाया' शब्द का आशय बीते समय की स्मृतियों से है।

(सुखद, दुःखद, विस्मयादि)

- निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए : [02]

(29) सूरदास ने हारिल की उपमा किसके लिए दी है ?

(30) राम-लक्ष्मण किसके साथ जनकपुर गए थे ?

- निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए : [06]

(31) कवि आत्मकथा लिखने से क्यों बचना चाहते हैं ?

(32) 'मृग तृष्णा' किसे कहते हैं - कविता में इसका प्रयोग किस अर्थ में किया गया है ?

(33) संगतकार की भूमिका का महत्व कब सामने आता है ?

(34) 'प्रातः जगावत् गुलाब चटकारी है' - इस पंक्ति का भाव बताइए।

- निम्नलिखित प्रश्न का उत्तर छः-सात वाक्यों में लिखिए : [04]

(35) 'स्मृति को पाथेय' बनाने से कवि का क्या आशय है ?

अथवा

(35) लक्ष्मण ने वीर योद्धा की क्या-क्या विशेषताएँ बताई हैं ?

- निम्नलिखित पद्यांश की सन्दर्भ सहित व्याख्या कीजिए : [03]

(36) जिसके अरुण कपोलों की मतवाली सुन्दर छाया में।

अनुरागिनी उषा लेती थी निज सुहाग मधुमाया में।

अथवा

(36) "और उसकी आवाज में जो एक हिचक

साफ सुनाई देती है। या अपने स्वर को उँचा न उठाने की

जो कोशिश है, उसे विफलता नहीं उसकी

मनुष्यता समझा जाना चाहिए।"

(विभाग-C - व्याकरण विभाग)

[15]

- निम्नलिखित शब्दों के पर्यायवाची शब्द लिखिए : [02]

(37) शून्य

(38) पवन

- निम्नलिखित सामासिक शब्दों का विग्रह करके समास का नाम दीजिए : [02]

(39) माता-पिता

(40) चन्द्रशेखर

- निम्नलिखित शब्द समूहों के लिए एक-एक शब्द लिखिए : [02]

(41) काँटेदार छिलकेवाला एक फल

(42) पूरब से बहने वाली हवा



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નિમ્નલિખિત વાક્યોં મેં સે નિપાત ઢૂંઢકર લિખિએ : [02]
 - (43) ગીતા હી બાજાર જાયેગી ।
 - (44) તુમ તો રોતે હી રહતે હો ।
- નિમ્નલિખિત વાક્યોં મેં સે ક્રિયાપદ ઢૂંઢકર લિખિએ : [02]
 - (45) રમેશ ને લિખા ।
 - (46) નવાબ સાહબ ને સંગતિ કે લિએ ઉત્સાહ નહીં દિખાયા ।
- નિમ્નલિખિત કહાવત કા અર્થ લિખિએ : [01]
 - (47) કાલા અક્ષર ખૈસ બરાબર ।
- નિમ્નલિખિત મુહાવરોં કા અર્થ લિખકર વાક્યપ્રયોગ કીજિએ : [04]
 - (48) રફૂચક્કર હોના
 - (49) આંખે લાલ હોના

(વિભાગ-D-લેખન કાર્ય)

[15]

- (50) શ્રી કૃષ્ણ વિદ્યાલય, વડોદરા મેં રિક્ત (હિન્દી શિક્ષક) પદ હેતુ અપના આવેદનપત્ર લિખિએ । [03]
- નિમ્નલિખિત ગદ્યાંશ કો પઢકર પૂછે ગાે પ્રશ્નોં કે ઉત્તર લિખિએ : [04]

જાપાન જાને કા અવસર મિલા, તબ હિરોશિમા ખી ગયા ઓર વહ અસ્પતાલ ખી દેખા જહાં રેડિયમ પદાર્થ સે આહત લોગ વર્ષોં સે કષ્ટ પા રહે થે । ઇસ પ્રકાર પ્રત્યક્ષ અનુભવ ખી હુઆ, પર અનુભવ સે અનુભૂતિ ગહરી ચીજ હૈ, કમ સે કમ કૃતિકાર કે લિએ । અનુભવ તો ઘટિત કા હોતા હૈ, પર અનુભૂતિ સંવેદના ઓર કલ્પના કે સહારે ઇસ સત્ય કો આત્મસાત કર લેતી હૈ જો વાસ્તવ મેં કૃતિકાર કે સાથ ઘટિત નહીં હુઆ હૈ । જો આંખોં કે સામને નહીં આયા, જો ઘટિત અનુભવ મેં નહીં આયા, વહી આત્મા કે સામને જ્વલંત પ્રકાશ મેં આ જાતા હૈ, તબ વહ અનુભૂતિ પ્રત્યક્ષ હો જાતી હૈ ।

પ્રશ્ન :

 - (51) લેખક કો કૌન-સી વસ્તુ ગહરી લગી ?
 - (52) અનુભૂતિ પ્રત્યક્ષ કબ હો જાતી હૈ ?
 - (53) જાપાન કે લોગ વર્ષોં સે કિસ વસ્તુ સે કષ્ટ પા રહે હૈ ?
 - (54) 'કૃતિકાર' શબ્દ કિસકે લિએ આયા હૈ ?
 - (55) નિમ્નલિખિત વિષયોં મેં સે કિસી ઁક વિષય પર લગભગ 250 શબ્દોં મેં નિબંધ લિખિએ : [08]
 - (અ) વૈશ્વિક મહામારી કે રૂપ મેં કોવિડ-19
 - (બ) અકાલ ઁક વિકટ સમસ્યા
 - (ક) દહેજપ્રથા
 - (ડ) કન્યા શિક્ષણ કા મહત્વ

● ● ●



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2021-22 માટે
કક્ષા-10 હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા)
વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 ઘંટે

નમૂને કા પ્રશ્નપત્ર

પૂર્ણાંક : 80

- સૂચના : (1) इस प्रश्नपत्र के चार विभाग हैं और 1 से 55 प्रश्न हैं ।
(2) प्रत्येक प्रश्न अनिवार्य है ।
(3) दायी और लिखि गई संख्या प्रश्न के अंक हैं ।
(4) नया प्रश्न नए पन्ने से लिखिए ।

(विभाग-A गद्य विभाग)

[18]

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે સહી વિકલ્પ ચુનકર ઉત્તર લિખિલે । [03]
 - (1) ગોપી કો પ્રસાદજી કી કવિતા કૌન સમજાને વાલા થા ?
(A) નિમેષ (B) નરેશ (C) રમેશ (D) અવિનાશ
 - (2) ઘાયલ હિરણ કો દૂધ કિસને પિલાયા ?
(A) કાલિદાસને (B) મલ્લિકાને (C) દન્તૂલને (D) હિરણ કી માં ને
 - (3) માલતી કી આવાજ સુનકર કી ચાલ મેં તેજી આ ગયી ?
(A) નંદન (B) બિન્દૂ (C) કુન્દન (D) મોહન
- સહી વિકલ્પ ચુનકર રિક્ત સ્થાનોં કી પૂર્તિ કીજિલે । [03]
 - (4) ને અપને હિસ્સે કી પૂડિયાં કાફી કે લિલે બચાકર રખી થી । (લાડલી/રૂપા)
 - (5) સુધા કુલકર્ણી કો સાક્ષાત્કાર કે લિલે બુલાયા ગયા । (પૂના / દિલ્લી)
 - (6) લેખક કે મતાનુસાર પ્રજા ને જીવન કી સમસ્યાઓં કો ઠીક સે સમજા થા ।
(જાપાની / ચીની)
- નિમ્નલિખિત વિકલ્પોં મેં સે સહી વિકલ્પ ચુનકર વાક્ય પૂર્ણ કીજિલે । [03]
 - (7) મનુષ્ય અંદર સે તબ તક અમીર થા, જબ તક
(A) વિજ્ઞાન કી યોજ નહીં હુઈ થી ।
(B) મોબાઈલ કી યોજ નહીં હુઈ થી ।
(C) પૈસોં કી યોજ નહીં હુઈ થી ।
 - (8) ડજ્જેની કે રાજ્યસભા કે સમી લોગ કાલિદાસ કો જાનતે થે ક્યોંકિ
(A) કાલિદાસ ને ઋતુસંહાર કી રચના કી થી ।
(B) કાલિદાસ ને ગીતસંહાર કી રચના કી થી ।
(C) કાલિદાસ ને નાટ્યસંહાર કી રચના કી થી ।
 - (9) પંડિત શાદીરામ કી અલમારી મેં ?
(A) ગુજરાતી કી પત્રિકાઈ થી ।
(B) ઉર્દૂ કી પત્રિકાઈ થી ।
(C) હિન્દી, અંગ્રેજી ઓર બંગલા કી પત્રિકાઈ થી ।



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે ઉત્તર ઁક-ઁક વાક્યોં મે લિખિઁ . [02]

(10) કિસને અપની સારી સંપત્તિ અપને ભતીજે કે નામ લિખ દી થી ?

(11) પોમ્પી નગર કે ઁડંડહર કે નર કંકાલ કે હાથ મેં ક્યા થા ?

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર દો -ત્રીન વાક્યોં મે લિખિઁ . (કિન્હી ઁક) [02]

(12) દન્તુલ મલ્લિકા કે ઘર કેસે પહુંચા ?

અથવા

(12) અંતિમ સમય બિસ્મિલ અપની માં સે ક્યા વર માંગતે હૈ ?

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર ચાર - પાંચ વાક્યોં મે લિખિઁ . (કિન્હી ઁક) [03]

(13) દેશ કો કેસે નાગરિકોં કી આવશ્યકતા હૈ ઁર ક્યોં ?

અથવા

(13) ડંકન વનસ્પતિ શાસ્ત્ર કા મહા પંડિત કેસે બના ?

- નિમ્નલિખિત કથનોં કા આશય સ્પષ્ટ કીજિઁ . (કિન્હી ઁક) [02]

(14) હમ ક્યોં ઁસી ચીજે ઁચાઁ જો સબકો નહીં મિલતી,

ઁસી સે તો ચોરી કી ભાવના કો જન્મ મિલતા હૈ .

અથવા

(14) તુમ્હારે લિઁ પ્રશ્ન અધિકાર કા હૈ, ઁનકે લિઁ સંવેદના કા હૈ .

(વિભાગ-B પદ્ય વિભાગ)

[18]

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે સહી વિકલ્પ ચુનકર ઉત્તર લિખિઁ . [03]

(15) ભગવદ ગીતા ગ્રન્થ કી રચના કિસને કી થી ?

(A) શ્રીરામ (B) કૃષ્ણ (C) શંકર (D) વિષ્ણુ

(16) યમુના કે કિનારે કૌન સા વૃક્ષ હૈ ?

(A) કદંબ (B) પીપલ (C) નીમ (D) બરગદ

(17) કિસકી આવાજ સુનકર ઁરહા નીંદ સે જાગા ?

(A) લોમડી (B) કુત્તા (C) બિલ્લી (D) હાથી

- સહી વિકલ્પ ચુનકર રિક્ત સ્થાનોં કી પૂર્તિ કીજિઁ . [03]

(18) હમ નવયુગ કે હૈ . (અગ્રદૂત / નિર્માતા)

(19) સાસ ને કો કુલનાસી કહા . (રાધા / મીરા)

(20) જનની જન્મભૂમિ સે મહાન હૈ . (સ્વર્ગ / નરક)

- નિમ્નલિખિત વિકલ્પોં મે સે સહી વિકલ્પ ચુનકર વાક્ય પૂર્ણ કીજિઁ . [03]

(21) સોને કા મહત્વ બઢતા હૈ ક્યોંકિ.....

(A) સુહાગા આતા હૈ .

(B) ધાગા આતા હૈ .

(C) કાગજ આતા હૈ .



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(22) અમીર ખુસરો કી પહેલી મેં સમોસા.....

- (A) તીખા થા । (B) તલા નહીં થા (C) અચ્છા નહીં થા ।

(23) તોતે ને અપને જીવન કા અંત.....

- (A) પાંચ સાલ બાદ માન લિયા થા ।
(B) સૂંખે તરુ કે અંત કે સાથ હી માન લિયા ।
(C) દસ સાલ બાદ માન લિયા થા ।

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે ઉત્તર એક - એક વાક્યોં મેં લિખિએ ।

[02]

(24) કવિ ને નાવોં કી નગરી કિસે કહાં હૈ ?

(25) રસખાન કિસ પર્વત કા પત્થર બનના ચાહતે હૈ ?

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર દો - ત્રીન વાક્યોં મેં લિખિએ । (કિન્હી એક)

[02]

(26) પેડ ક્યોં સૂંખ ગયા ?

અથવા

(26) ઢોંગી સાધૂ મૌન વ્રત ક્યોં ધારણ કરતે હૈ ?

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર ચાર - પાંચ વાક્યોં મેં લિખિએ । (કિન્હી એક)

[03]

(27) મીરા કે પદોં કે આધાર પર સદગુરુ કી મહિમા કા વર્ણન કીજિએ ।

અથવા

(27) કૃષ્ણ કી મુરલી કા બ્રજ કી સ્ત્રિયોં પર ક્યા પ્રભાવ પડા ?

- નિમ્નલિખિત કથનો કા આશય સ્પષ્ટ કીજિએ । (કિન્હી એક)

[02]

(28) વહ વસુધૈવ બના કુટુંબકમ ।

અથવા

(28) “જબ બી

ભૂંખ સે લડને

કોઈ ખડા હો જાતા હૈ

સુન્દર દિખને લગતા હૈ ।”

(વિભાગ-C : વ્યાકરણ વિભાગ)

[18]

- નિમ્નલિખિત કહાવત કા સહી અર્થ લિખિએ ।

[01]

(29) દિન દૂની રાત ચૌ ગુની ।

- નિમ્નલિખિત શબ્દ સમૂહ કે લિએ એક શબ્દ લિખિએ ।

[01]

(30) જિસકા વર્ણન ન હો સકે ।

- નિમ્નલિખિત સંધિ કો છોડિએ ।

[01]

(31) પરમાત્મા ।

- નિમ્નલિખિત સંધિ કો જોડીએ ।

[01]

(32) સાધૂ + ઉપદેશ ।



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નિમ્નલિખિત મુહાવરે का अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए । [02]
(33) पोल खोलना ।
- निम्नलिखित शब्दों के विरोधी शब्द लिखिए । [02]
(34) आरंभ ।
(35) मोटी ।
- निम्नलिखित शब्दों के पर्यायवाची शब्द लिखिए । [02]
(36) धृत ।
(37) पुरस्कार ।
- निम्नलिखित शब्दों की भाववाचक संज्ञा लिखिए । [02]
(38) असमान ।
(37) खुश ।
- निम्नलिखित शब्दों के विशेषण बनाईए । [02]
(40) समय ।
(41) चमक ।
- निम्नलिखित शब्दों की कर्तृवाचक संज्ञा लिखिए । [02]
(42) विज्ञान ।
(43) शिकार ।
- निम्नलिखित शब्दों का समास पहचानिए । [02]
(44) चौराहा ।
(45) क्षुधावर्धक ।
- (विभाग-D : लेखन कार्य) [26]
- निम्नलिखित विषय पर किसी एक पर टीप्पणी लिखिए । [03]
(46) समाचार पत्र
अथवा
(46) ई - मेईल
- निम्नलिखित परिच्छेद को पढ़कर नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर एक वाक्यमें दीजिए । [06]
जिसे भारतीय संस्कृति कहा जाना चाहिए वह आज भारतीय मानसिक क्षितिज में क्रियाशील नहीं है। आज एक प्रकार की अव्यवस्थित व्यावासायिक संस्कृति व्याप्त है जिसकी जड़ शायद यूरोप में है। भारतीयों के सार्वजनिक व्यवहार में गुरु - शिष्य संबंध का भी तदनुरूप परिवर्तन हो गया है। यहाँ गुरु वेतनभोग नहीं होते थे और न शिष्य कोही शुल्क देना पड़ता था। पैसे देकर विधा खरीदने की यह क्रय -विक्रय पद्धति निस्संदेह उस भारतीय मिट्टी का उपज नहीं है। शिक्षणालय एक प्रकार के आश्रम अथवा मंदिर के सामान थे। गुरु को साक्षात परमेश्वर ही समजा जाता था। शिष्य पुत्र से अधिक प्रिय होते थे। यहाँ सम्मान मिलना ही शक्ति पाने का रहस्य है। प्राचीन समय में शिक्षादानन आध्यात्मिक अनुष्ठान माना जाता था। किन्तु आज वह पेट पालने का जरिया बन गया है।



ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- (47) पहले वेतनभोगी कौन नहीं थे ?
(48) पहले शुल्क किसे नहीं देना पड़ता था ?
(49) आज के शिक्षण की जड़ कहाँ से आयी है ?
(50) गुरु को पहले क्या समजा जाता था ।
(51) 'शिष्य' शब्द का विरोधी शब्द ढूँढकर लिखिए ।
(52) इस परिच्छेद को उचित शीर्षक लिखिए ।

● (53) निम्नानुसार पत्र लिखिए :

[05]

A/24, प्लेटिनम प्राईड बंगलोझ, तिरुपति टाउन के पास, महेसाणा रोड, विसनगर निवासी वंश पटेल भावनगर निवासी अपने मित्र हित पाठक को 'स्वच्छता का महत्त्व' समजाते हुए पुत्र लिखता है ।

● (54) रुपरेखा के आधार पर कहानी लिखकर शीर्षक एवं बोध लिखिए ।

[05]

मिठाईवाला - एक ग्राहक - कम तौलकर देना - ग्राहक का पूछना - जवाब - कोई हर्ज नहीं, उठने में तकलीफ न होगी - ग्राहक का कम पैसे देना - मिठाईवाले का पूछना - कम पैसे क्यों ? - ग्राहक का जवाब - कोई हर्ज नहीं, गिनने में तकलीफ न होंगी - बोध ।

(55) किसी एक विषय पर करीब 150 शब्दों में निबंध लिखिए ।

[07]

कोरोना एक महामारी.....

(प्रस्तावना - कोरोना का उदभव - लक्षण - विश्व पर प्रभाव - महामारी के रूप में - जन जीवन पर असर - बचाव के उपाय - सरकार के प्रयास - उपसंहार)

अथवा

(55) विज्ञान की सिद्धियाँ...

(प्रस्तावना - विज्ञान का युग - बिजली का जादू - यातायात और समाचार संबंधी सुविधाएं - मनोरंजन, चिकित्सा, इंटरनेट, युद्ध संबंधी आविष्कार - विज्ञान का उज्ज्वल भविष्य - उपसंहार)

अथवा

(55) मेरा भारत महान....

(प्रस्तावना - भारत का गौरवपूर्ण इतिहास - प्राकृतिक सौंदर्य - अमूल्य साहित्य - भारत की रक्तविहिन क्रांति - युद्धों में विजय - स्वातंत्र्योत्तर भारत की सिद्धियाँ - भारत का भविष्य)

● ● ●